

Lovforslag nr. L 63. Fremsat den 16. januar 1991 af forsvarsministeren (Knud Enggaard)

Forslag

til

Lov om humanitær bistand til ofre for en eventuel væbnet konflikt i Mellemøsten

§ 1. Forsvarsministeren bemyndiges til som led i humanitær bistand til ofre for en eventuel væbnet konflikt i Mellemøsten at udsende et dansk militært læge- og sanitetshold på 30-40 personer til området til støtte for britiske felt-hospitaler.

§ 2. Forsvarsministeren bemyndiges til at be-
mande det amerikanske militære beredskabs-
hospital i Holstebro med dansk personel med
henblik på drift af hospitalet med indtil 500
senge til brug for behandling af sårede fra en
eventuel væbnet konflikt i Mellemøsten.

§ 3. Forsvarsministeren bemyndiges til i for-
bindelse med foranstaltningerne i § 2 at indkal-
de det nødvendige personel, såfremt behovet
for personel med de fornødne kvalifikationer

ikke kan opfyldes ved midlertidige frivillige an-
sættelser.

§ 4. Sårede, der skal behandles på det hospi-
tal, der er nævnt i § 2, kan uden særlig tilladelse
indrejse og opholde sig her i landet så længe
behandlingsmæssige forhold gør det påkrævet.
Justitsministeren kan fastsætte nærmere regler
herom.

§ 5. Forsvarsministeren bemyndiges til at af-
holde de nødvendige udgifter, der optages på
forslag til lov om tillægsbevilling for finansåret
1991.

§ 6. Loven træder i kraft ved bekendtgørelsen
i Lovtidende.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Den 2. august 1990 invaderede Irak Kuwait. Samme dag vedtog De Forenede Nationers Sikkerhedsråd resolution nr. 660, som fordømmer invasionen og kræver en øjeblikkelig og betingelsesløs tilbagetrækning af de irakiske tropper.

Resolution nr. 660 er siden efterfulgt af en række yderligere resolutioner fra De Forenede Nationers Sikkerhedsråd, herunder resolution nr. 678 af 29. november 1990. I denne resolution, hvori Sikkerhedsrådet handler under kapitel VII i De Forenede Nationers Pagt, bemyndiges medlemsstaterne til at anvende alle nødvendige midler til at føre resolution nr. 660 og alle efterfølgende relevante Sikkerhedsrådsresolutioner ud i livet. Endvidere anmodes alle medlemsstater om at give passende støtte til sådanne foranstaltninger, som har dette til formål.

Folketinget traf den 31. august 1990 beslutning om under FN at sende korvetten OLFERT FISCHER til Mellemøsten for at medvirke til at sikre gennemførelse af bestemmelserne i De Forenede Nationers Sikkerhedsråds resolution nr. 661 af 6. august 1990 om økonomiske sanktioner mod Irak efter de retningslinjer, der er fastlagt i Sikkerhedsrådets resolution nr. 665 af 25. august 1990.

En eventuel krig i Mellemøsten må forventes at medføre behov for en betydelig humanitær indsats.

Regeringen er indstillet på positivt at overveje alle henvendelser fra FN-systemet, herunder FN's flygtningehøjkommissariat (UNHCR), samt fra private hjælpeorganisationer, herunder Internationalt Røde Kors, om at yde humanitær støtte til ofrene for en eventuel væbnet konflikt. Regeringen har til dette formål foreløbig afsat 35 mio. kr. og vil positivt overveje at afsætte yderligere midler hertil.

Regeringen finder, at der på baggrund af den seneste udvikling samt i overensstemmelse med FN's Sikkerhedsråds anmodning om at give passende støtte til de foranstaltninger, der iværksættes i medfør af resolution nr. 678, bør ydes en dansk humanitær indsats i forbindelse med krisen i Mellemøsten.

Den 2. januar 1991 anmodede den britiske regering flere lande, heriblandt Danmark og andre nordiske

lande, om at yde medicinsk støtte i tilfælde af et krigsudbrud i Golfområdet.

Det foreligger oplyst, at regeringerne i Sverige og Norge har besvaret den britiske anmodning positivt – i Norge med forbehold for Stortingets godkendelse – og er indstillet på, at der sendes et felthospital henholdsvis et sanitetskompagni til Saudi Arabien. Det svenske felthospital forventes at få en kapacitet på ca. 360 sengepladser. Det vil blive betjent af en frivillig stab på ca. 520 personer. Hospitalet forventes på plads i Saudi Arabien i løbet af februar. Det norske sanitetskompagni forventes at få en kapacitet på 40–60 sengepladser. Det forventes, at hospitalet skal betjenes af en frivillig stab på ca. 200 personer. På en dansk henvendelse om, hvorvidt Sverige og Norge ønskede dansk bistand til betjening af enhederne, primært i form af læger og sygeplejersker, har begge lande foreløbig svaret, at et sådant behov ikke foreligger.

Folketinget har tidligere ved Folketingsbeslutning nr. B 81 af 31. august 1990 pålagt regeringen at fortsætte arbejdet med forberedelsen af udrustningen af et hospitalsskib, således at klargøringstiden nedbringes. Klargøringstiden er nu ca. 10 uger, hvortil kommer en sejltid på 2–3 uger.

Regeringen har overvejet en række muligheder for at yde hurtigere hospitalsmæssig støtte. Efter konsultationer med britiske og amerikanske myndigheder foreligger der mulighed for hurtigere dansk indsats dels ved udsendelse af et dansk militært lægehold til Mellemøsten, dels ved etablering og drift af det amerikanske militære beredskabshospital i Holstebro.

Det foreslås, at Forsvarsministeren bemyndiges til efter nærmere forhandling at udsende et dansk militært læge- og sanitetshold på 30–40 personer til Mellemøsten. Det forudses i den forbindelse, at holdet under dansk chef forbliver under national dansk kommando, samt at det efter nærmere forhandling mellem britiske og danske myndigheder stilles til rådighed for et britisk felthospital i Saudi Arabien. For så vidt angår lægefaglige rutiner og arbejdsopgaver påregnes holdet underlagt den britiske felthospitalschef. Den britiske felthospitalschef forventes endvidere at få det logistiske ansvar for det danske hold.

F. t. l. om humanitær bistand til Mellemøsten

Holdet påregnes sammensat, så det vil kunne betjene en operationsstue m.m. på døgnbasis og vil derfor primært skulle bestå af kirurger, narkoselæger, sygeplejersker og sygepassere. Den danske chef forventes herudover tildelt et mindre dansk administrations-element på nogle få personer. Personelmæssigt vil udsendelse ske på frivillig basis.

Udsendelsen af holdet, der forventes at kunne ske i løbet af 2 uger efter beslutningen, bør iværksættes, uanset om egentlige kamphandlinger er brudt ud på udsendelsestidspunktet.

Regeringen vil i de videre forhandlinger med britiske, svenske og norske myndigheder undersøge mulighederne for at etablere samarbejde mellem den danske sanitetsindsats og de øvrige tilsvarende nordiske initiativer i området. Det danske hold forudsættes placeret samlet og i passende afstand af kamphandlinger. Det forudsættes i forbindelse hermed, at de sanitetsenheder, holdet tilknyttes, opstilles og virker i overensstemmelse med Genèvekonventionernes og Haagerkonventionens bestemmelser bl.a. således, at de ikke kan betragtes som kombattanter i konventionernes forstand.

Driftsomkostningerne ved udsendelse af personel til Mellemøsten i det anførte antal vurderes i størrelsesordenen 3 mio. kr. pr. måned. Hertil skal lægges udgifter til hospitalsmateriel, forbindsstoffer og medicin, som løbende leveres.

Såfremt en væbnet konflikt bliver langvarig, vil der opstå behov for at hospitalisere sårede, der har modtaget en indledende kirurgisk eller anden medicinsk behandling, i områder uden for krigsområdet. Således forbereder USA for tiden eksisterende hospitals-faciliteter på visse amerikanske baser i Tyskland til en sådan anvendelse.

Det foreslås, at forsvarsministeren bemyndiges til ved et eventuelt krigsudbrud og efter nærmere forhandling at etablere og drive det amerikanske militære beredskabshospital, som i henhold til de dansk/amerikanske forstærkningsaftaler er forberedt oprettet på kaserne i Holstebro. Hospitalet forudsættes bemanded med dansk personel under dansk ledelse.

Hospitalet, som har en sengekapalet på op til 500, har mobiliseringsstatus. Hovedparten af materiellet er oplagt i depoter, ligesom de bygningsmæssige foranstaltninger er forberedt.

Hospitalet forventes at få et behandlingsniveau svarende til et civil dansk sygehus, det vil sige opfølgende og i et vist omfang afsluttende kirurgisk behandling, inden patienterne sendes videre til hjemlandet. Den gennemsnitlige indlæggelsesvarighed forventes at blive 10-14 dage.

Det er formentlig næppe hensigtsmæssigt fra myndigheden at etablere hospitalet med dets fulde kapa-

litet. Det er forsvarrets vurdering, at det vil være naturligt at begynde etableringen med ca. 200 senge svarende til størrelsen af et dansk feltlazaret.

Skulle det efterfølgende vise sig, at behovet for hospitalisering vokser, vil det i takt hermed være muligt at udvide op til det maksimale antal på 500 senge.

Etablering af hospitalet foreslås endvidere at omfatte etablering af lufttransport fra Golfområdet, hvilket vurderes at skulle finde sted gennem chartring af et fly, som må indrettes til at kunne rumme liggende patienter.

Endelig kræves i tilknytning hertil et mindre dansk lægefagligt visitationshold udstationeret i Golfområdet med henblik på registrering og klargøring af patienter i forbindelse med hver enkelt flytransport.

Etableringen af et 200-sengs hospital på Holstebro kaserne vil kræve en bemanning på ca. 250 personer, bl.a. omfattende læger, tandlæger, sygeplejersker og sygepassere, som påregnes at kunne tilvejebringes på frivillig basis under udnyttelse af eksisterende aftaler. En sådan delvis drift af hospitalet, f.eks. med 200 senge, vurderes at kunne ske i løbet af ca. 2 uger.

Såfremt en udvidelse af hospitalet senere bliver nødvendig, vurderes den samlede bemanning at skulle øges til 500-600 personer. Bemanning udover 250 personer vurderes ikke udelukkende at kunne ske på frivillig basis.

Omkostninger ved drift af beredskabshospitalet i Holstebro med 200 sengepladser vurderes at være i størrelsesordenen ca. 15-20 mio. kr. pr. måned, hvilket svarer til driftsudgifterne til et udsendt hospitalskib med en tilsvarende sengekapalet. Hertil kommer udgifterne til flytransporten af de sårede. Omkostningerne ved etablering af hospitalet med 500 sengepladser vurderes at være 25-30 mio. kr. pr. måned. Hertil kommer udgifter i anledning af eventuel flytning af enheder fra Holstebro kaserne.

*Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser**Til § 1*

Der henvises til de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til § 2

Der henvises til de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til § 3

Bestemmelserne skal ses i tilslutning til § 9, stk. 1, i lov om forsvarrets personel, jf. lovbekendtgørelse nr. 822 af 8. december 1986, hvorefter forsvarsministeren

under krig eller andre ekstraordinære forhold kan foretage de nødvendige indkaldelser af personel.

Som det fremgår af almindelige bemærkninger til lovforslaget, vurderes det, at eventuel bemanning af hospitalet til fuld drift ikke udelukkende kan ske på frivillig basis. Der må derfor påregnes indkaldelse af det nødvendige personel i det omfang, behovet ikke kan opfyldes ved midlertidige, frivillige ansættelser. Det forudsættes i den forbindelse, at aflønningen er ens for frivilligt og indkaldt personel, idet dog personale ansat i statsligt eller kommunalt regi som tjenestemænd udlånes til forsvaret af vedkommende myndighed mod refusion af de pågældendes løn.

Til § 4

Efter bestemmelsen fraviges udlændingelovens regler om pas, visum og krav om opholdstilladelse for så vidt angår de udlændinge, som eventuelt kommer til Danmark for at blive behandlet på det hospital, som er nævnt i § 2. Fravigelsen af udlændingelovens bestemmelser gælder, så længe opholdet i Danmark beror på behandlingsmæssige forhold.

Til § 5

Med hensyn til størrelsen af de enkelte udgifter henvises til almindelige bemærkninger.